KASPAR COLLING
NIELSEN

DĀNSKĀ OBČANSKĀ VĀLKA 2018–24

KNIHA ZLIN

FLEET

KASPAR COLLING NIELSEN

DÁNSKÁ OBČANSKÁ VÁLKA

2018–24

KASPAR COLLING
NIELSEN

DĀNSKĀ OBČANSKĀ VĀLKA 2018–24

KNIHA ZLIN

Copyright © Kaspar Colling Nielsen, 2013
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Lada Halounová, 2015

ISBN 978-80-7473-391-8 (pdf)

OBSAH

PROLOG *9*

PŘED VÁLKOU *13*
Náhlé zhroucení a tajemný Jihoameričan *15*
Dva záchody a dům s pečovatelskou službou *32*
Finanční krize a votivní loď *42*
Ekonomická krize a čínský pes *58*
Jasné linie a nerudný sedlák *68*
Náhodné přepadení *79*

ZA VÁLKY *83*
Bouře na Christiansborgu, Leonora a hospodyně *85*
Leonořin boj a recepty čtené na dobrou noc *97*
Stíny a rozšiřování prostoru mezi životem a smrtí *105*
Útěk a veteránova žena *120*
Živoucí vzpomínka a *gefilte fiš mit chrein* *127*
Rozhodující bitva *136*

PO VÁLCE *139*
Mír a psychicky nemocná zvířata *141*
Psí sexualita a loupaná rajčata *161*
Můj psí život a starý básník *176*
Stromy v domech *187*

Prolog

Mladý politik byl hrůzou bez sebe. Měl roztrhaný oblek a na bleděmodrou košili se mu z nosu tenkým pramínkem řinula krev. Tři muži s bílými šátky Občanské fronty ho vyprostili z mlátícího, kopajícího a plivajícího davu. Lidé řvali jako zvířata: „Zabte ho! Vypíchněte mu oči!“ a všemožné jiné nadávky. Byl v šoku a zdálo se, že vůbec nechápe, co se děje. Když ho dovedli na náměstí na malé dřevěné lešení, na kterém stál široký špalek, mihl se mu na obličeji výraz úlevy. Když mu svazovali ruce, nevzpouzel se. Spolupracoval, jako kdyby věřil, že ho poslušnost a dobré chování mohou zachránit. Bylo na tom cosi komického. Protlačil jsem se davem dopředu, až jsem se ocitl těsně před lešením. Kat ho donutil pokleknout a položit si podlézavou hlavu na drsný povrch špalku. Tvář měl naprosto hladce oholenou. Musel se holit toho dne ráno. Muž těsně před třicítkou. Měl vůbec nějaké děti a připravil jim ráno snídani? Začalo toto ráno stejně jako jakékoliv jiné, než ho chytili? Jeden z povstalců zvedl rozevřené dlaně, které se mu ježily všemi deseti prsty. Lidé odpočítávali: „DESET, DEVĚT, OSM, SEDM, ŠEST, PĚT,“ křik stále sílil. „DVĚ!“ Kat zdvihl sekeru – „JEDNA!“ – a vší silou ji zasekl politikovi do krku, ale hlavu od trupu se mu oddělit nepodařilo. Dav zahučel. Kat dal nohu na špalek a sekeru z mrtvého těla vyprostil. Sekl znovu a hlava se z lešení skutálela žlábkem dolů k jásajícím divákům, kteří po ní začali spontánně šlapat. Také bezhlavý trup sletěl mezi běsnící hordu, která jej okamžitě zhanobila.

Hlavu narazili na tyč. Každý si chtěl trofej chvíli podržet. Nakonec ji umístili na barikádu oddělující povstalce od náměstí před palácem. Teprve teď jsem si uvědomil, že jsem toho politika viděl předešlého večera v televizi, jak se povýšenecky, lživě a neuváženě snažil snižovat význam katastrofální situace, ve které se země i její obyvatelé nacházejí. Při pohledu na popravu toho samolibého muže jsem pocítil hluboké zadostiučinění, ale radost ve mně nevzbudila. Tohle totiž vůbec neznamenalo konec. Tohle byl začátek. Ostatní to museli pociťovat podobně, protože v příštím okamžiku začaly na fasádu paláce Christiansborg, sídla dánského parlamentu, dopadat minometné granáty. Lidé řvali jako rozzuřené opice. Potom se ze strachu z možné ofenzivy stáhli k nákupní třídě Strøget a náměstí Kongens Nytorv. Brána paláce se otevřela, jako zuřiví bojoví psi z ní vyrazily čtyři tanky a střílely na všechny strany. Ti nejodvážnější, kteří se smířili s mučednickou smrtí, zůstali a napadli tanky Molotovovými koktejly, kulomety a bazukami. Tanky rychle postupovaly k Čapí fontáně, kolem níž jsme se spolu s tisíci ostatními pokoušeli uniknout, a střílely do davu. První salvy zasáhly stovky lidí. Běžel jsem nahoru k náměstí Nikolaj Plads. V oknech Christiansborgu jsem zahlédl drobné siluety jednotlivých zbývajících politiků. Dříve či později všichni zemřou krutou nebo násilnou smrtí.

Za kostelem svatého Nikolaje povstalci lidem rozdávali zbraně, hlavně kalašnikovy. Dostal jsem bazuku RPG-7 a dvě rakety. Běžel jsem zpátky k Čapí fontáně a na rohu u Café Norden jsem zaklekl. Jeden z tanků stál před Café Europa a střílel do ulice Købmansgade. Zamířil jsem a odpálil raketu, ta prosvištěla vzduchem a s ohlušující ranou tank zezadu zasáhla. Brána paláce se opět otevřela a vyběhlo z ní několik stovek vojáků.

Rychle zabrali prostor okolo Absolonovy sochy. Zasunul jsem do bazuky novou raketu a odpálil ji směrem na vojáky. Protiraketový granát zasáhl podstavec sochy a ta vybuchla. Sprška kamení vojáky zasypala a několik z nich zranila. Socha se pomalu, ale jistě hroutila k zemi. Běžel jsem zpátky ke kostelu svatého Nikolaje a obchodnímu domu Magasin. Tanky se velkou rychlostí blížily od Bremerholmu a pálily před sebe. Spolu s několika dalšími jsem se schoval v malém podloubí před hračkářstvím Bratránek BR. Slyšeli jsme, jak se vojáci přibližují. Jeden z civilistů vypálil tři rány do výlohy obchodu s hračkami. Všichni jsme se vrhli dovnitř a našli zadní místnost, odkud vedl východ na dvorek. Na dvoře jsme vykopli dveře k zadnímu schodišti a vyběhli na střechu. Nahoře jsme se v úplné tichosti posadili. Dohromady nás bylo deset. Tři ženy a sedm mužů. Nikdo z nás nepromluvil.

Přenocovali jsme na střeše. Ačkoliv byl květen, noc byla chladná. Ráno panoval ve městě klid. Vyplížili jsme se dolů na dvorek a odtud na Bremerholm. Opatrně. Aniž kdo něco řekl, rozdělili jsme se. Až na smečku divokých psů běžících prostředkem ulice to tu bylo naprosto opuštěné. Ve stěnách garáží obchodního domu Magasin zely díry po střelách a některé domy na třídě Strøget se pod palbou tankových děl zřítily. Běžel jsem směrem k ulici Gammel Mønt. Srdce mi bušilo.

Před válkou

Náhlé zhroucení a tajemný Jihoameričan

Takhle to tenkrát bylo, jasně si to pamatuju, i když k tomu došlo už před čtyřmi sty padesáti lety. Bylo to za mého přirozeného mládí, ještě když jsem patřil mezi obyčejné smrtelníky, než jsem se stal součástí programu na obnovu kmenových buněk. Když někdo žije tak dlouho jako já, je těžké si pamatovat všechno. Většinu toho člověk zapomene, ale velké věci si v paměti uchová, a na občanskou válku nezapomenu nikdy.

Přestože mi je už čtyři sta sedmdesát pět let, probouzím se každé ráno svěží. Vlastně jsem se nikdy necítil lépe než nyní. Jedna injekce týdně mě udržuje věčně mladým. Nejhorší na stáří je, že čas plyne tak rychle. Abych vysvětlil, co tím myslím, vylíčím sen, který se mi čas od času vrací. Zdá se mi, že se na náměstí Kongens Nytorv koná nějaká lidová slavnost. Nevím, o co se jedná, ale jsou tam všichni. Mladí, staří, děti s balonky. Grilují se párky, hraje hudba a svítí slunce. Ve snu se nacházím za velkou bílou kamennou zdí s černými střešními taškami na vršku. Ani mi není nijak povědomá a ve snu je příliš vysoká, než abych ji dokázal přelézt. Podaří se mi vystrčit hlavu kousek přes okraj a letmo zahlédnu útržek oslav. Bloudím spletí uliček mezi starými domy a hledám cestu na slavnost, kterou celou dobu slyším. Když konečně najdu uličku vedoucí k náměstí, čas se najednou zrychlí. Roky plynou jako vteřiny. Nejdříve zmizí staří a psi, pak rodiče a poté děti, a nakonec nezbude nikdo. Když přijdu na náměstí, je zcela pusté a úplně

tiché. Letní vzduch je plný bílých vlasů, které vypadaly mrtvým. Běhám dokola a hledám někoho, kdo se možná někde schoval, ale nikde není ani živáčka, protože si je všechny vzal čas, a ten na nikoho nezapomene. Pak se probudím.

Ovšemže se neustále rodí nové generace, které nahrazují ty staré, ale přesto z toho mám takovýto pocit. Sám jsem byl v mládí součástí jedné generace. Narodili jsme se hipíkům, a proto jsme se víc zajímali o punk a hip hop. Chtěli jsme něco jiného. Stáli jsme v opozici. Někteří z naší generace vynikli a načrtli obraz nás všech. Vzájemně jsme se spolu ztotožňovali. Teď už nic nesleduju. Když se o to příliš snažím, zmocní se mě stejný pocit, jako mívám v tom snu. Nerad se příliš zapojuju. Jen mě to zarmoutí, a proč bych měl dělat něco, co mi kazí náladu? Já a moji kamarádi, kteří jsou stejně staří a hodně bohatí, nesledujeme dobové trendy, bez ohledu na to, o co zrovna jde: televizní seriály, oblečení, názory, hudbu, politiku, celý tenhle druh pomíjivostí. Nevidíme rádi, když se generace ztrácejí. Je to nelidský masakr. Pro obyčejné lidi skrytý, ale pro nás zřetelný. Proto držíme pospolu. Je příjemnější být s lidmi stejného věku, kteří neumírají příliš rychle. S lidmi, pro které je život dlouhý, a čas tak ubíhá všem stejnou rychlostí. A co obvykle děláme? Navštěvujeme se a pořádáme společné večeře. Když se objeví nějaké zajímavé básně, čteme si je, ale i samotné básně jsou často o všednostech, nákupech, vztazích a politice, sama poezie se stala prchavou, a tudíž lhostejnou a pochmurnou. Tak si raději navzájem vypravujeme historky, které naplňují naše potřeby. Možná je to tím, že smyšlené příběhy dokážou několikasetleté zkušenosti zachytit lépe, nebo snad proto, že se to hodí k našim činnostem: večeřím nebo výletům do lesa, které jsou tak zábavnější a příjemnější. Obvykle provozujeme

sexuální orgie, které člověka nikdy neomrzí. Panebože, nemělo by se to zas tolik prožívat, přece jde jen o sex mezi starými lidmi s mladými těly. Po určitou dobu jsem si do frantíka nechal píchat několik kmenových buněk navíc, takže byl výjimečně obří, ale už to nedělám. Na začátku svého nového života, když jsem poprvé dostával injekce, jsem se v tomhle vyžíval hodně. Možná za to mohly nejistoty z mládí, které jsem se snažil si vynahradit. Byl jsem vždycky hubený, a proto jsem si nechal píchat injekce, po kterých jsem zmohutněl. Nějakou dobu jsem se podobal kulturistovi a snažil jsem se vypadat vyšší. Jindy jsem dostal chuť mít blond vlasy, pak jsem se zas nechal udělat menší, s tmavými kudrnami. Chuť neustále se měnit časem zmizí. My staří se za tu dobu už dobře známe. Navštěvujeme se a užíváme si. Všichni jsme bohatí a máme mladá těla, a tak hodně experimentujeme se sexem. Jednou za čas je jednoduše skvělé si pořádně zašukat. Mezi pohlavími rozlišujeme jen proto, že to je jednodušší a někdy i praktické, ale spíme stejně často se stejným pohlavím jako s opačným. Ve skutečnosti se od sebe zas až tolik neliší. A taky spolu jezdíme na pěkná místa: soukromé pláže, zámky ve Francii a ve Skotsku, venkovská sídla v Mexiku, do Číny, no, vlastně po celém světě. Nic nám nechybí. V začátcích, když se stal program skutečností, chtěli být všichni co nejmladší. Ženy ze sebe udělaly skoro děti. Děvčátka jsme jim říkali, nebo se tak samy nazývaly. Za snahou nechat se hodně omladit se skrývá něco sexuálního. Ženy tvrdily, že je úplně úžasné nechat se ošukat pořádným chlapem, když ony samy jsou holčičkami. Taky si myslím, že se za jejich touhou znovu si užít ten pocit, jaké to je být opět úplně mladé, skrývalo něco romantického, protože ve svém životě stále hledaly odpovědi na nezodpovězené otázky. Když je ale člověk starý uvnitř, není to už totéž. Nitro předělat nelze. Přes všechno snažení už není

hladina hormonů stejná a spoustu toho, co se děje, člověk už dříve zažil. Není možné znovu zažít první zamilování. Později se stalo módním být trochu starší, asi kolem čtyřicítky. Trochu se to mění, ale nyní jsme všichni mladí. Nejlepší je být mladý, i čistě fyzicky, což je hodně důležité. Mnohým bylo líto, že s postupem času nemohou mít děti, ale mně už to teď nevadí. Dítě mám a je mu skoro tolik jako mně. Je mi čtyři sta sedmdesát pět a syn je o osmadvacet let mladší. Kdo by to ale počítal? Jsme úplně stejní. Přesto, když byl malý a měnil jsem mu plenky, to nějakou dobu něco znamenalo, ale teď jsme zcela stejní. Není mezi námi žádný rozdíl a máme k sobě vztah jako dobří kamarádi. Obyčejní smrtelníci tyto věci těžko chápou, ale proboha, co má za význam, že někdo někoho v dávných dobách porodil? A když už teď nemůžeme mít děti, co by mělo bránit tomu mít sexuální vztah? Pro obyčejné lidi to jsou velmi závažné a nemravné záležitosti. Nerozumí tomu, ale takhle to prostě je. Takhle to v našem prostředí chodí a je to naprosto legální. Kromě jiného hrajeme hry a jezdíme na výlety. Létáme po světě a navštěvujeme se. Někteří pro legraci načas zestárnou a pak se zase nechají omladit. Aby byl život trochu pestřejší. Myslím, že to hodně souvisí s tím, jak člověka vidí ostatní. Některé ženy jsou například rády mladé v obdobích, kdy s nimi obyčejní muži flirtují. Jindy zase chtějí být spíše samy pro sebe a nechají si přidat pár let. Člověk by si na to ale měl dávat pozor. Tělo se může v některých oblastech nenávratně změnit, zvláště v mozku. Bezpečnější je udržovat se po celou dobu mladý.

Jediný problém, který máme, je, že si velice těžko něco pamatujeme. Obyčejní lidé si pamatují věci z dětství, ale my už tolik ne. Obvykle říkám, že uniknout z dětství trvá dvě stě let. Když je někomu tolik jako nám, nehraje dětství žádnou zvláštní roli. Myslím, že je to dáno tím,

že z principu neumíráme, respektive že život smrtelníků je určitý druh křivky, kde jsou si dětství a stáří jistým způsobem podobné, a stáří tudíž přirozeně probouzí jakési vzpomínky na dětství. Kdybych jednou zestárl, kdo ví, jestli bych si vzpomněl na vzdálené dětství, svou matku a vše ostatní? Dost možná. Ale dokud je člověk mladý, pamatuje si spíš jiné věci. A to velké události. Ty, které ho zformovaly. Třeba jak se chovali lidé, když byla válka, a jak jsem se projevil já? Přemýšlím spíš nad těmito věcmi. Až dosud jsem ve svém životě zažil dvě války. Nejlíp si pamatuju tu první. Určitě proto, že byla první, a možná taky z toho důvodu, že se udála ještě před celým programem na obnovu kmenových buněk, kdy jsem byl úplně obyčejným mladým mužem. Válka všechno změní nesmírně rychle. V jednu chvíli člověk nakupuje mléko v supermarketu Fakta, o pár dní později někoho popravuje. Těžko se to vysvětluje, ale celé to jde rychle. Z mé první války lituju několika určitých činů a přál bych si, abych býval jednal jinak, ale současně nedokážu zapomenout na všechny ty silné pocity, které ve mně kolovaly. Jako kdybych byl zamilovaný. Natolik to bylo intenzivní a plné barev a vůní. Takto si pamatuju válku. Zúčastnit se války je jako vstoupit poprvé do života, a když skončí, je to, jako kdyby člověk zemřel poklidnou smrtí. Když pak nakupuje v supermarketu chléb a jogurt, luxuje a dívá se z okna na šedivé nebe, už žádné pocity ani barvy nejsou.

Jednou z nejkomičtějších věcí, které můžu zmínit, je, že se mnoho z nás rozhodlo využít program na obnovu kmenových buněk i pro svoje domácí mazlíčky. Můj pes Geoff je třísetpadesátiletá border kolie. Vybral jsem si právě tuhle rasu, protože je ze všech plemen nejchytřejší. Geoff se naučil mluvit a číst. Jen neumí žádnou cizí řeč, ačkoliv jsem se ho snažil učit francouzštinu, angličtinu,

italštinu a španělštinu. Chápe toho ale hodně a umí daleko více slovíček, než sám tuší. Jednoduše to je legrace. Jeden z mých přátel má skoro čtyřsetletou opici, která ve volném čase programuje počítačové hry. Geoff je můj nejlepší kamarád. Přestože je jeho inteligence na psa úžasná, neztratil svou věrnost ke mně. Je naprosto oddaný, dá se s ním diskutovat, a i když ne všechno, co řekne, je zcela oslnivé, je to dostatečně zábavné. Často se zabývá triviálními úvahami o smyslu života. Nedávno se mě ptal, jestli považujeme za nechutné, když si psi vzájemně čichají k zadkům. To sice do jisté míry považujeme, ale přesto sami také rádi čicháme k zadkům jiných. Každopádně jsem něco podobného několikrát při různých příležitostech dělal, ačkoliv vždy v sexuálním kontextu. Psi to ale dělají pořád. Je to způsob, jakým se zdraví. Ale psi, kteří si jsou vědomí toho, že jsou psy, se za to často stydí. Cítí se nečistě, Geoff tedy v každém případě. Další pozoruhodná věc, která se u nich dá pozorovat, je, že sebereflexe vzniká až zároveň s řečí. A když už si někdo začne uvědomovat sama sebe, není cesty zpět. Vidím to na Geoffovi: bývá zahloubaný, úzkostný, přemýšlí, proč dělá to a ono, a pak už to raději nedělá. Určitou dobu měl Geoff depresi. Myslím, že to bylo tím, že si uvědomil hranici, kým může být. Že jeho tělo a instinkty, přirozenost či duše, nebo jak se tomu říká, je psí a že z tohoto vztahu nikdy neunikne. Můj kamarád měl dvě stě čtyřicet jedna let starou andulku, která se oběsila. Ne všichni domácí mazlíčci si dokážou uvědomit sama sebe. Snažil jsem se to Geoffovi vysvětlit, ale nejsem si jistý, jestli to pochopil.

Pokoušel jsem se mu vyložit, že sebereflexe je stav, který v mysli vytváří temnotu. Nebo spíš hranici temnoty, kterou nikdy nedokážeme překročit, protože bychom se tím sami sobě nutně odcizili. Když se tyto věci snažím